

Kampen om gränser

Om vi tittar ut över världen och den mänskliga historien så är det enkelt att se hur allt handlar om var gränserna ska gå. Barnet inom oss har aldrig tillåtits att växa upp utan är kvar i sin tro på egen omnipotens som strävar efter att gå över alla gränser. På individnivå så handlar det om en strävan att växa ekonomiskt och karriärmässigt med större inflytande, makt och anseende. Ingen vill bli bortglömd och det bästa sättet att råda bot på detta är att gå över gränser och ockupera andras territorium. Det enklaste är att ockupera andra genom att stjäla deras uppmärksamhet. En enda person kan annektera en hel fest där alla andra blir osynliggjorda på grund av personens slukande behov av att vara synlig på andras bekostnad. Mitt i vår vardag finns det individer som gärna dikterar våra gränser även på det privata området. Frågan är: varför denna lust att spränga gränser? Många har krympt sina gränser i hopp om att få vara i fred genom att bli osynliga, för de orkar inte med pressen att stå emot och bevaka sin gräns. Andra kliver på helt okänsliga för andras behov, gränser och värdighet. För dem finns inga gränser annat än när kroppen säger ifrån. Då är det dags för att spy, genomlida huvudvärk och en bakfylla, men det brukar inte ge några djupare insikter. Drivkraften kommer tillbaka och erövvraren fortsätter sina erövringståg. Om inte annat så på kärlekens område. Lusten att få sin attraktionskraft bekräftad innebär också att utöka sitt charmörterritorium. Stora män i historien har startat krig för att kunna visa andra sin makt över folket och folket har jublat. Gränserna blir ologiska och obegripliga. Ibland är en sak rätt och i nästa situation är samma sak fel, allt enligt vad maktens röst bestämmer. Förklaringen kan göras enkel genom att påstå att vissa personer har kravet att "allt ljus ska vara på mig". Men jag nöjer mig inte med den förklaringen utan behöver förstå varför vi människor inte kan vara nöjda med att vara de vi är. Det borde vara tillräckligt att utforska under ett helt liv, men många tror att det är grönare gräs på andra sidan staketet. Grannen har det bättre, andra är vackrare, andra reser mer och andra är mer häftigare människor än en själv, som är en grå liten mus i jämförelse. Vissa förkrymper sig och andra expanderar sin personlighet och frågan är då om det här med gränsdragningar är något godtyckligt. De flesta människor har inte bearbetat sin barndom där mamma och pappa satte sina gränser ofta helt olika beroende på dagsform, humör och tillfälligheter. Vad som var rätt och fel skiftade från dag till dag och den nya idén med livet var "frihet". Så föddes den fria uppfostringsmetoden som fick ett eget namn och en pedagogik. "Gör vad du vill" och det konstiga med det är att det tog femtio år innan personer som blivit uppfostrade med denna frihet erkände sig förvirrade. Anledningen är att där inga gränser finns, finns inte heller någon frihet. Det var en frihet som handlade om ett anti som inte blir till någonting annat än ett anti-förhållande. Frihet i egentlig mening innebär ett accepterande och ett ansvarstagande för livet i stort, att hitta sin vilja för att värna om gränser som bygger på respekt och värdighet. Då först har jaget fått insikt om livets sårbarhet som behöver sin gräns för att inte kuvas av andras lust till expansion.

Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan